

4.5.2007

YM46/04/2007

Valtiovarainministeriö

Viite VM 086:00/2006
Hänvisning

Asia
Ärende
Lausunto raportista ”Valtion IT-palvelukeskuksen perustaminen. Tavoitetila ja alustava toimeenpanosuunnitelma”.

Yleistä valtion IT- palvelukeskuksesta

Ympäristöministeriö pitää valtion IT-palvelukeskuksen perustamista tervetulleena ja tarpeellisena hankkeena. Ympäristöministeriö on koonnut hallinnonalansa IT- palvelut jo useita vuosia sitten ja pitää perustietotekniikkapalvelujen koontia valtion tasolla seuraavana loogisena askelena. Onnistuessaan valitulla toimintatavalla on edellytykset tuottaa huomattavaa rationalisointihyötyä. Lisäksi se mahdollistaa virastojen ja hallinnalojen olemassa olevien IT- palvelukeskusten keskittymisen IT- toiminnassaan alueille, joissa niillä on omia erityistarpeita ja myös omaa erityisasiantuntemusta. Luetellut kärkihankkeet on valittu oikein ja ne ovat tarpeellisia. Edellytyksenä luonnollisesti on, että hankkeiden lopputuloksena syntyy korkeatasoisia palvelutuotteita. Näitä palvelutuotteita pitää käyttäjien sekä osata että haluta käyttää. Tuotteiden pitää olla myös kustannuksiltaan kilpailukykyisiä.

Raportissa kuvattu Valtion IT- palvelukeskus on haluttu pitää verraten pienenä yksikkönä, joka kehittää, ostaa ja järjestää yhteiset palvelut. Tämä on hyvä ja kannatettava linjaus. Valtion IT-hankkeen alkuvaiheessa oli esillä myös raskaampia ja monimutkaisempia malleja. Nyt esitetty vaihtoehto on kuitenkin toimivampi ja joustavampi. Keskitetty perustietotekniikan hoitaminen tulee vapauttamaan virastojen resursseja substanssia tukevaan toimintaan. Tästä on saatu kokemuksia jo ympäristöministeriön hallinnonalan tietotekniikkapalvelujen keskitämisen yhteydessä.

IT- palvelukeskuksen perustaminen ja ohjaus

Ympäristöministeriö uskoo palvelukeskuksen perustamisen selkeyttävän valtionhallinnon yhteisiä palveluja ja keskittäminen tulee parantamaan tällä hetkellä hajallaan olevan osaamisen käyttöä. Keskittämisen etuna ovat toivottavasti myös selkeät, riittävästi vakioidut ja valmiiksi kilpailutetut tuotteet sekä palvelut.

Palvelukeskuksen johtaminen ja valvonta on toteutettava niin, että hallinnonalojen toiveet ja tarpeet tulevat riittävän hyvin otetuksi huomioon. Ohjausorganisaatiosta ei saa kuitenkaan muodostua liian raskasta. Ministeriöiden on entistä voimakkaammin otettava vastuulleen alaisen hallintonsa ohjaus perustietotekniikan osalta, jotta koko palvelukeskuksen ohjausorganisaatio olisi toimiva.

Palvelukeskukseen palkattavan henkilöstön on siirryttävä ensisijaisesti hallinnonalojen sisältä. Tällöin välittyy parhaiten tietoa eri hallinnonalojen tietojärjestelmistä ja IT-palveluista palvelukeskukseen.

Työasemaylläpito ja käyttäjätuki

Ympäristöministeriö ja useat sen alaiset virastot kommentoivat varsin varauksellisesti työasemaylläpidon ja käyttäjäneuvonnan keskittämiseen ja ulkoistamiseen. Käyttäjätuki keskittyy usein myös virastojen substanssijärjestelmien käytön tukemiseen ja tällaisen tuen keskittäminen valtiolla tai sen ulkoistaminen vaikuttaa arveluttavalta. Huolimatta valtion IT-keskuksen perustamisesta tarvitaan käytännössä virastoissa jonkinlainen tietohallinto sekä IT-osaamista.

Työasemien asennuksen, ylläpidon ja varusohjelmistojen sekä yhteisten palveluiden neuvonta on varmasti kannattavaa järjestää keskitettynä. Erityisesti aluehallinnon virastojen pitäisi pystyä näiden asioiden osalta poikkihallinnolliseen yhteistyöhön.

Riskit

Palvelukeskuksen samanaikainen perustaminen uusien ja jo käynnissä olevien kärkihankkeiden kehittämistyön ja käyttöönottovaiheen kanssa tulee olemaan haasteellista. Hankkeet kilpailevat keskenään rahoituksesta ja osaavasta työvoimasta. Valtion IT-johtamisyksiköllä on ratkaiseva rooli tähän riskiin varautumisessa aikatauluttaessaan kärkihankkeita.

Käyttäjätuki on ollut ympäristöhallinnon virastoissa tällä hetkellä selvästi tarpeellista ja hyödyllistä. Vierihoido on ollut yksi tärkeimmistä käyttäjätukeen liittyvistä muodoista. Aiemmat ulkoistamisratkaisut eivät ole olleet onnistuneita kaikissa tapauksissa. Toiminnan tehokkuus on voinut heikentyä niissä jos toimintayksiköt ovat hajallaan ja käyttäjätuki ei ole riittävän lähellä.

Riskejä on myös palvelukeskushankkeen toteutumiseen varautumisessa hallinnonaloilla. Ongelmana voi olla tiedonkulun riittämättömyys virastojen ja ValtIT:n välillä. Eri hallinnojen tai virastojen sisäisten IT-palvelujen tuotannossa on oltava hyvin selvillä yhteisten valtion IT-palvelukeskushankkeen toteutustilanteesta ja aikatauluista. Muuten on vaarana kaksinkertainen työ tai palvelujen ja järjestelmien yhteensopivuusongelmat. Riittävää tietoa muutoksista tulee saada jo suunnitteluvaiheessa, jotta virastot voivat niihin varautua. Palvelujen käyttöönottovaiheessa on myös tärkeää huolehtia riittävästä käytännön neuvonnasta.

Yksi suurimmista riskeistä on palvelukeskuksen palveluiden hinnoittelumalli. Palvelut hankitaan jo nyt kilpailuttamalla esimerkiksi koko hallinnonalan laajuisesti. Palvelukeskuksen pitäisi pystyä rahoittamaan oma toimintansa edullisilla sopimuksilla eli ottamaan kustannuksiaan vastaava osa palvelun loppuhinnassa. Riskinä on joko se, että omakustannushinta ei toteudu tai se nousee korkeammaksi kuin viraston tai hallinnonalan suoraan markkinoilta hankittavan palvelun hinta. Pahin mahdollinen skenaario on se, että virasto joutuu hankki-

maan nykyisen palvelunsa tilalle vastaavan tai laadultaan huonomman palvelun kal-
liimmalla. Tällainen tulevaisuus ei ole toivottava.

Hallintojohtaja

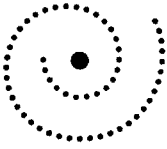
Riitta Rainio

Erikoissuunnittelija

Väinö Malin

Liitteet Virastojen kommentit

Jakelu Ympäristöministeriön osastot ja yksiköt
Ympäristöministeriön hallinnonalan virastot / tietohallinto

23.4.2007

HAM-2007-J-29-95

Ympäristöministeriö

Kommenttipyyntö Dnro YM45/04/2007, 2.4.2007

**KOMMENTIT RAPORTISTA VALTION IT-PALVELUKESKUKSEN PERUSTAMINEN
TAVOITETILA JA ALUSTAVA TOIMEENPANOSUUNNITELMA**

Hämeen ympäristökeskus pitää tarpeellisena yhtenäistää ja tehostaa valtion IT-toimintaa valtion IT-palvelukeskuksen tavoitetilan ja toiminta-ajatuksen mukaisesti.

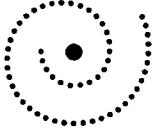
Palvelukeskukseen palkattavan henkilöstön tulee olla ensisijaisesti hallinnonalojen sisältä. Tällöin välittyy parhaiten tietoa eri hallinnonalojen tietojärjestelmistä ja IT-rakenteesta palvelukeskukseen. Pidämme myös tärkeänä, että lähituki pysyy mahdollisimman pitkään virastoissa.

Valtion yhteinen tietoliikennetarkaisu ja -palvelu, joka muodostaa valtionhallinnolle turvallisen sisäisen verkon, tulee helpottamaan yhteisten tietojen hyödyntämistä. Verkkoratkaisun aikataulutusta pidämme kuitenkin kireänä.

Kilpailutuksen siirtyminen palvelukeskuksen hoidettavaksi on järkevää. Epävarmuutta aiheuttaa työasemapalvelut, tuullaanko niissä riittävästi huomioidaan eri hallinnonalojen erityistarpeet.

Tietohallintasuunnittelija

Pirjo Rajala

13.09.2007

KAS-2007-J-42

Ympäristöministeriö
Tietohallintojohtaja Heikki Heikkilä

Viite / Hänvisning

Kommenttipyyntö raporttiluonnoksesta: Valtion IT-palvelukeskuksen perustaminen YM45/04/2007

Asia / Ärende

Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen kommentit

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus pitää valtion IT-palvelukeskuksen perustamista tavoitetiloinen ja alustavine toimintasuunnitelmineen valtion IT-strategian sekä talous- ja tuottavuusohjelman mukaisena.

Koko valtionhallintoa koskevan muutoksen läpivienti on syytä aikatauluttaa harkiten, joka on tavoitetilan määrittelyssä huomioitu.

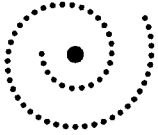
Pidämme tärkeänä hallinnon sisäisten tai yksityisille virastoille kuuluvien IT-palvelujen tuotannon säilymistä omassa hoidossamme. Sen sijaan yhteisten sovellusten käyttäjätuki ja erityisesti koulutus on järkevää keskitää IT-palvelukeskukseen, koska kouluttajaresurssit ovat hyvin minimaaliset ja usein on jouduttu miettimään koulutuspalvelujen hankintaa viraston ulkopuolelta.

Koska palvelujen laajentamisvaihe alkaa vuonna 2010, on yksiköissä aikaa ja mahdollisuus pohtia niitä ydinosaamisen alueita, joihin perustietopalveluja tällä hetkellä tuottavat henkilöt on mahdollista kouluttaa. On huomioitava, että alkuvaiheessa vain pieni osa koko tietohallintoa koskevasta työsarasta on siirtymässä IT-palvelukeskuksen hoidettavaksi, joten vähäisillä atk-resursseilla varustetuilla yksiköillä on mahdollisuus vasta laajenemisvaiheen jälkeen keskittyä ydintehtävien hoitoon.

Atk-tukipalvelu on ollut joustavaa. Vierihoido on ollut yksi tärkeimmistä atk-tukeen liittyvistä muodoista. Riskinä ns. ulkoistuksissa on palvelun siirtyminen kauemmas ja palvelun hidastuminen jopa heikkeneminen. Tästä syystä tulevia tuotantoprosesseihin liittyviä osa-alueita tulisi testata tarkoin ennen niihin siirtymistä. Erityisesti käyttäjätukeen ja HelpDesk-palveluun tulisi panostaa, jotta palveluihin tukeutuja kokisi uudet palvelut helppokäyttöisinä, toimivina ja palvelevina.

Erikoissuunnittelija

Pirjo Hukkanen

12.4.2007

KAI-2007-J-31

Ympäristöministeriö
Tietohallintojohtaja Heikki Heikkilä

Viite / Hänvisning

Kommenttipyyntö raportista ”Valtion IT-palvelukeskuksen perustaminen. Tavoitetila ja alustava toimeenpanosuunnitelma”, pvm 2.4.2007

Asia / Ärende

Kommentit

Kainuun ympäristökeskus toteaa yleisesti olevan taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman mukaista kehittää myös valtion hallinnon keskistettyä it- palveluja. Näin esitetty hanke tukee toimintaa varsin hyvin.

Otamme kantaa seuraaviin asiakohtiin:

Toteamme tyydytyksellä sen että valtiohallinnon yksiköissä tällä hetkellä toimivan atk- tuen ja ylläpidon asema ei ole ainakaan lyhyellä tähtämellä uhattuna. Tulevan it- palvelukeskuksen henkilöstö tulnaisiin toimeenpanosuunnitelman mukaan palkkaamaan valtion nykyisistä atk- keskuksista sekä vapaaehtoisin siirtein valtion yksiköistä ja lisäksi valtionhallinnon ulkopuolelta.

Toteamme myös että on hyvä että myös nykyisen ja virastoihin jäävän it- henkilöstön osaamisen kehittämistä kannetaan huolta.

Edelliseen liittyen pidämme huomioitavana asiana sekä it- palvelukeskuksen että yksiköissä oleva it- henkilöstön osaamisen kehittämistä ja että it- palvelukeskuksen ja yksiköiden tietotekniikan kehittämisen rahoituksesta pidetään huolta myös siirtymävaiheessa. Tässä on syytä huomioida myös riskinäkökulma.

Riskinä tulisi myös huomioida se ettei it- palvelukeskuksen toiminta rajoittuisi vain koko valtionhallinnolle yhteisiin palveluihin vaan se pyrkisikin sekaantumaan myös järjestelmiin ja sovelluksiin jotka ovat substanssilähtöisiä.

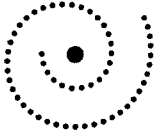
Pidämme tuottavuutta ja tehokkuutta heikentävänä sekä myös runsaasti riskikohtia sisältävänä ajatusta koko valtionhallinnon työasemaympäristön ylläpidon ja käyttäjätuen keskittämisestä it- palvelukeskukseen. Ulkoistamisratkaisut eivät ole olleet onnistuneita kaikissa tapauksissa. Toiminnan tehokkuus on voinut heikentyä niissä tapauksissa, joissa toimintayksiköt ovat hajallaan ja it-tuki ei ole riittävän lähellä.

Hallintopäällikkö

Jukka Rusanen

Tietohallintoinsinööri

Kaarlo Pääkkönen

Viite / Hänvisning

Kommenttipyyntö raporttiluonnoksesta: Valtion IT-palvelukeskuksen perustaminen YM45/04/2007

Asia / Ärende

Kommentit

Lounais-Suomen ympäristökeskus pitää valtion IT -palvelukeskuksen perustamista ja sille asetettua tavoitetilän määrittelyä valtion IT -strategian mukaisena ja katsoo, että se tukee hyvin meneillään olevaa valtion talous- ja tuottavuusohjelman toteuttamista.

Valtion IT -toiminnassa kokonaisuutena pyritään yhtenäistämään ja tehostamaan toimintaa käyttämällä yhtenäisiä arkkitehtuureja ja menetelmiä sekä toteuttamalla yhtenäisesti määritelty perusturvataso. Yhtenäistetään kaikkien tietojärjestelmien teknistä ja sisällöllistä yhteentoimivuutta sekä koko valtion IT -infrastruktuuri ja tukitoimintojen tietojärjestelmät.

IT -palvelukeskuksen toiminnassa on ensiarvoisen tärkeää se, että keskus vastaa koko valtiohallinnon yhteisten ja yhtenäistettyjen IT -palvelujen tuotannon järjestämisestä sekä osallistuu palvelujen esitutkimuksiin ja ottaa myös vastuun hankkeiden toteutumisesta ja palvelutuotannosta siten kuin kehittämis-, palvelu- ja tulossopimuksissa sovitaan. Näin toimien yhtenäisyys sekä tuottavuuden tehostaminen yhdessä voivat toteutua.

Valtion IT -palvelukeskuksen toiminnan käynnistämisessä on tärkeää se, että palvelukeskus toimii siten ja siinä laajuudessa, kuin se tavoitetilassa on määritetty. Näin valtion jo toiminnassa olevat eri hallintoalojen omat IT -palvelukeskukset voivat keskittyä omien substanssipalveluiden tuotantoon. Yhtenäisyyden varmistamiseksi on jatkossa pidettävä tarkkaan huolta siitä, että nämä ns. omat IT -palveluyksiköt tulevat toimimaan nyt perustettavan IT -palveluyksikön ohjauksessa. Ohjauksen tulee olla kuitenkin joustavaa, jotta eri hallinnonalojen erityistarpeet voidaan huomioida tuotannossa.

Palvelukeskuksen toiminta on aluksi kehityspainotteista ja laajenee myöhemmin tuotantoon. Aluksi rekrytoidaan korkean osaamistason henkilöitä Valtion IT -johtamisyksiköstä sekä hallinnon sisäisesti ja ulkoisilta työmarkkinoilta. Vuoden 2010 jälkeen nopeasti laajentuvassa IT -palvelutuotantovaiheessa kärkihankkeiden osalta aletaan vaiheittain tarjota palveluja eri käyttäjäryhmille. Tällöin kuvaan tulee myös yhteisten perustietotekniikkapalveluiden tuottaminen. Tarve henkilömäärä lisäämiseksi kasvaa palvelukeskuksessa.

IT-palvelukeskuksen perustaminen ja palvelutuotannon aloittaminen koko valtiosektorille ei saa johtaa siihen, että IT- palvelujen tuotanto hallinnonalojen eri virastojen omissa yksiköissä loppuisi kokonaan. Lähituki ja ns. vierihoito tulevat olemaan henkilökunnan kannalta tärkeitä toimintoja ja kokemuksemme perusteella välttämättömiä. Virastojen toiminnan tehokkuuden kannalta on välttämätöntä, että käyttäjä saa tarvitsemansa atk-tuen läheltä, viraston toimintaympäristön ja –kulttuurin tuntevilta omilta tukihenkilöiltä. Mikäli it-tuen saanti oleellisesti hankaloituu, tehokkuudesta ja tietojärjestelmien hyödyntämisestä odotettu tuottavuuden kasvu uhkaa jäädä toteutumatta. Palvelut tulee suunnitella sellaisiksi, että asiakkaat kokevat ne omikseen ja tulevat myös käyttämään niitä. Palvelujen tulee olla toimivia ja helppokäyttöisiä.

Kun perustietotekniikkapalvelujen osalta suunnitellaan HelpDesk –toiminnan keskittämistä IT - palvelukeskukseen, tulee paikallisen atk-tukihenkilöstön osaamisen kehittymisestä pitää huolta. IT –koulutuksen keskittämistä IT-palvelukeskukseen pidetään hyvänä asiana.

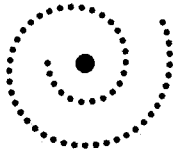
HelpDesk toiminta on järjestettävä joustavaksi, mikä mahdollistaa eri yksiköissä olevien erityistarpeiden huomioimisen.

IT-palvelukeskuksen perustaminen on yksi tärkeimmistä välineistä Valtion IT- strategiaa toteutettaessa. Eri hallinnonaloilla it -yksiköllä on nyt aikaa sopeuttaa toimintansa muuttuviin oloihin.

Turussa 20.4.2007

Hallintopäällikkö Aino Jalonen

Tietohallintopäällikkö Pertti Soini

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto

Viite Kommenttipyyntö raporttiluonnoksesta: Valtion IT-palvelukeskuksen perustaminen
YM45/04/2007

Asia Länsi-Suomen ympäristökeskuksen kommentit raportista valtion IT-palvelukeskuksen
perustaminen. Tavoitetila ja alustava toimeenpanosuunnitelma.

Länsi-Suomen ympäristökeskus pitää valtion IT-palvelukeskuksen perustamista valtion tuottavuusohjelman hengenmukaisena hankkeena. Kaikille valtion virastoille yhteisiin ICT-palveluihin keskittyminen on järkevää ja tuo selkeyttä ja taloudellisuutta toimintaan. Lisäksi se mahdollistaa yksiköiden paremman keskittymisen niihin ICT-toimintoihin, jotka ovat niiden omalle toiminnalle tärkeitä ja joissa niissä on erityisosaamista.

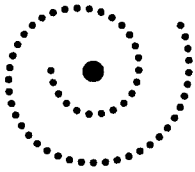
Tämäntyyppiset koko valtion hallintoa koskevat hankkeet on haastavia ja tämänkin hankkeen aika-
tauluttamiseen, resurssointiin ja työntekijöiden rekrytointiin on syytä keskittyä huolella.

Palvelukeskuksen pitäminen riittävän pienenä takaa toimintaan joustavuutta, parempaa toimivuutta
ja ehkä myös taloudellisuutta. Palvelukeskuksen toiminnan on oltava asiakaslähtöistä. Palveluyk-
sikön johtamisessa ja sen toiminnan valvonnassa on huolehdittava siitä, että hallinnonalojen toiveet
ja tarpeet tulevat riittävän hyvin otetuksi huomioon. Kuitenkaan palvelukeskuksen valvonnan ja oh-
jauksen organisaatiosta ei saa tehdä liian byrokraatista ja raskasta.

Pidämme tärkeänä, että palvelukeskuksen hallinto ja ohjaus toimii siten, että eri hallinnonalat ja
niiden alaiset virastot ovat tarkkaan tietoisia suunnitelluista palveluista ja niiden kehityksestä kai-
kissa vaiheissa.

Koko valtion hallintoa palvelevan palvelukeskuksen perustaminen ei tarkoita sitä, että yksittäisten
virastojen kaikki IT-palvelut voitaisiin hoitaa palvelukeskuksesta, vaan on erittäin tärkeää, että
hallinnonalojen ja virastojen omat IT-palvelut säilyvät edelleen virastojen omassa hoidossa. Valti-
onhallinnolle yhteisten käyttöpalveluiden käyttäjätuki ja koulutus on järkevää hoitaa keskitetysti.
Näistäkin osa on todennäköisesti järkevintä hoitaa yksikössä. Monissa tapauksissa yksiköissä itse
hoidettu lähituki on nopeampaa ja tehokkaampaa kuin ulkopuolelta hankittu käyttäjätuki. Tästä
syytä pidämme välttämättömänä sitä, että myös yksiköissä tulee säilyä riittävä ICT-miehitys hoi-
tamassa hallinnonalan omien järjestelmien tukea sekä antamassa lähitukea sitä vaativissa tapauksis-
sa.

Tietohallintopäällikkö Mika Koskinen

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto

Viite / Hänvisning
Kommenttipyyntö Dnro YM45/04/2007, 29.3.2007

Asia / Ärende

**KOMMENTIT RAPORTISTA VALTION IT-
PALVELUKESKUKSEN PERUSTAMINEN. TAVOITETILA
JA ALUSTAVA TOIMEENPANOSUUNNITELMA**

Uudenmaan ympäristökeskus pitää valtion IT-palvelukeskuksen perustamista tervetulleena ja tarpeellisena hankkeena. Palvelukeskus selkeyttää valtionhallinnon yhteisiä palveluja ja keskittäminen tulee parantamaan tällä hetkellä hajallaan olevaa osaamista. Keskittämisen etuna ovat myös selkeät, vakioidut ja laajasti kilpailutetut tuotteet sekä palvelut. Keskitetty perustietotekniikan hoitaminen tulee vapauttamaan virastojen resursseja substanssia tukevaan toimintaan.

Palvelukeskuksen on oltava riittävän pieni pystyäkseen toimimaan joustavasti. Palveluyksikön johtaminen ja valvonta on toteutettava niin, että hallinnonalojen toiveet ja tarpeet tulevat riittävän hyvin otetuksi huomioon. Kuitenkaan palvelukeskuksen valvonnan ja ohjauksen organisaatiosta ei saa tehdä liian byrokraatista ja raskasta.

Tiedon hallinnassa on samanaikaisesti tulossa suuri määrä muutoksia. Palvelukeskuksen samanaikainen perustaminen uusien ja jo käynnissä olevien kärkihankkeiden kehittämistyön ja käyttöönottovaiheen kanssa tulee olemaan haasteellista. Eri hallinonalojen tai virastojen sisäisten IT-palvelujen tuotannossa on oltava hyvin selvillä yhteisten valtion IT-palvelukeskuksen palvelujen kehityksestä. Muuten on vaarana kaksinkertainen työ tai palvelujen ja järjestelmien yhteensopivuusongelmat. Riittävää tietoa muutoksista tulee saada jo suunnitteluvaiheessa, jotta niihin voidaan varautua. Palvelujen käyttöönottovaiheessa on myös tärkeää huolehtia riittävästä käytännön neuvonnasta. On pyrittävä siihen, ettei lähitukea ja HelpDeskiä ulkoisteta kaupallisille palveluntuottajille. Osa kärkihankkeiden mukanaan tuomista käyttöpalveluista on jätettävä hallinnonalojen itsensä hoidettavaksi.

Johtaja

Leena Saviranta

Ylitarkastaja

Antti Mäntykoski

27.4.2007

KSU-2007-J40/95

Ympäristöministeriö

Viite YM:n kirje YM45/04/2007

Asia LAUSUNTO: Valtion IT-palvelukeskuksen perustaminen. Tavoitetila ja alustava toimeenpanosuunnitelma

Keski-Suomen ympäristökeskus esittää seuraavaa:

Valtion IT-palvelukeskuksen perustaminen noudattaa valtion IT-strategiaa ja on tuottavuusohjelman mukainen. Ympäristöministeriön hallinnonalalle on ennestään tuttua IT-palvelujen keskittäminen, ulkoistaminen sekä toimintojen ja hankintojen yhdenmukaistaminen. Alkuvaiheessa valtion IT-palvelukeskus ei tarjonne tähän mitään mullistavaa. Ympäristöministeriön hallinnonala tuottaa jo nyt IT-palvelut kustannustehokkaasti valtionhallinnon yleiseen tasoon verrattuna.

Mikäli palvelukeskuksen toimintaa laajennetaan koskemaan tuki- ja ylläpitopalveluja ilmaisee Keski-Suomen ympäristökeskus huolestuneisuutensa. Ympäristöhallinnolla on paljon omaa ohjelmistotuotantoa ja sovelluksia, joiden tukitarpeisiin ei pystytä vastaamaan hallinnon ulkopuolelta tulevalle mahdollisesti vain puhelimitse tapahtuvalla tukipalvelulla. Nämä tukitarpeet on tärkeä hoitaa hallinnon sisällä paikallisesti, omien asiantuntijoiden voimin. Suunnitelmassa esitetäänkin, että hallinnonalojen oma tietohallinto keskittyy ydintoimintaa tukeviin palveluihin ja järjestelmiin. Tämä on kannatettava ajatus. Sen sijaan kaikille yhteisten sovellusten käyttäjätuki ja niiden koulutus on järkevää keskittää IT-palvelukeskukseen., samoin kansalaisten sähköisen asioinnin yhdenmukaistaminen läpi valtionhallinnon.

Rahoituksen osalta olisi pyrittävä välttämään tilanne, että palvelukeskukseen ei löydy siirtymiseen halukasta työvoimaa, vaan joudutaan palkkaamaan uusia työntekijöitä ja kustannukset jäisivät virastojen maksettaviksi.

Keski-Suomen ympäristökeskus näkee Valtion IT-palvelukeskuksen pääasiassa myönteisenä kehityssuuntana. Asiakasnäkökulma ja -palaute on tuotu näkyvästi esiin keskuksen toimintaperiaatteissa.

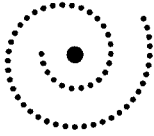
Johtaja

Risto Palokangas

Atk-suunnittelija

Janne Salonen

TIEDOKSI

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

Kommenttipyyntö Dnro YM45/04/2007, 29.3.2007

KOMMENTIT RAPORTISTA VALTION IT-PALVELUKESKUKSEN PERUSTAMINEN. TAVOITETILA JA ALUSTAVA TOIMEENPANOSUUNNITELMA

Lapin ympäristökeskus katsoo, että suunnitteilla oleva valtion IT-palvelukeskus periaatteessa osaltaan edesauttaa valtion taloudellisuus- ja tuottavuusohjelman toteuttamista. Sen toteuttamisessa tulee kuitenkin ottaa huomioon saadut kokemukset aiemmista vastaavanlaisista eräiden virastojen toteuttamista palvelujen keskittämistä ja ulkoistamista. IT-palvelukeskuksen pitäminen pieninä ja dynaamisena yksikkönä on hyvä tavoite.

Huomioitavia asioita ovat mm.

- Yleisten ja yhteneväisten palvelujen keskittäminen ja ulkopuolelta hankkiminen on järkevää. Sitä on hallinnossamme jo tehty, esim. taloushallinnon järjestelmien ja sähköpostipalveluiden osalta. Hallinnon omien ja erityisesti voimakkaasti hallinnon erityisosaamisen liittyvien järjestelmien hankinta, hallinta ja tuki ulkoapäin ei kuulosta järkevältä, tuskin kustannustehokkaasti ajatellen edes mahdolliseltakaan. Hallinnossamme on paljon tällaisia omia järjestelmiä ja tietokantoja.

- Erityisen tärkeänä LAP:ssa koetaan tuen ja avun saaminen läheltä käyttäjätukeen, eri projekteihin ja muihin ad-hoc-tyyppisiin tilanteisiin. Niihin saattaa liittyä tietoteknisiä, av-tekniisiä tai muita erityisiä ominaisuuksia, jotka vaativat ympäristön ja toimijoiden hyvää tuntemista. Lähituen viemisestä kauaksi tai ulkoistamisesta on jo huonoja kokemuksia muista organisaatioista. Huolimatta valtion IT-keskuksen perustamisesta tarvitaan käytännössä kussakin virastossa jonkinlainen tietohallinto sekä ict-osaamista.

- Erityisesti LAP:n kannalta kustannustehokkuus on merkittävä asia. Tällä hetkellä ict-ylläpitoa, koulutusta ja käyttäjätukea ("tietohallintoa, atk:ta") hoitaa vain 2 htv:tä n. 200 työaseman ympäristössä, joka sijoittuu fyysisesti virastotaloon, laboratorioon ja korjaamoon, 4 tukikohtaan ja jopa useisiin kuntiin ns. yty-töiden osalta. Lisäksi LAP:n ict-hankintoihin käytetyt rahamäärät ovat olleet hyvin maltilliset. Uudessa toimintamallissa ei tulisi päästää mahdollisia uusia kustannuksia ryöpsähtämään, koska silloin oltaisiin hankkeen tavoitteen kannalta päinvastaisessa tilanteessa

Ympäristökeskuksen johtaja

Matti Hepola

Atk-suunnittelija

Pekka Muhojoki

Tiedoksi:

Tietohallintojohtaja Heikki Heikkilä /YM
LAP kirjaamo

S Y K E

20.4.2007

SYKE-2007-J-76-J2

Ympäristöministeriö

Kommenttipyyntö 2.4.2007

SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUKSEN KOMMENTIT RAPORTISTA "Valtion IT-palvelukeskuksen perustaminen. Tavoitetila ja alustava toimeenpanosuunnitelma" (luonnos 16.3.2007)

Raportissa kuvattu Valtion IT- palvelukeskus on haluttu pitää verraten pienenä yksikönä, joka kehittää, ostaa ja järjestää, eikä juurikaan tee itse varsinaista toteutustyötä. ValtIT-hankkeen alkuvaiheessa oli esillä myös raskaampia malleja. Nyt esitetty vaihtoehto on kuitenkin toimivampi ja joustavampi.

Palvelukeskuksen keskittyminen yhteisiin ICT- palveluihin on hyvä ratkaisu. Onnistuessaan valitulla toimintatavalla on edellytykset tuottaa huomattavaa rationalisointihyötyä. Lisäksi se mahdollistaa sen, että virastot voivat keskittyä omassa ICT- toiminnassaan niille alueille, joissa niillä on omia erityistarpeita ja myös omaa erityisasiantuntemusta. Luetellut kärkihankkeet on valittu oikein ja ne ovat hyödyllisiä. Edellytyksenä tietysti on, että hankkeiden lopputuloksena syntyy korkeatasoisia tietojärjestelmiä, joita käyttäjät sekä osaavat että haluavat käyttää.

Esitetty aikataulu on tehtävän laajuuteen ja vaikutuksiin nähden kunnianhimoinen ja tiukka. Tähän sisältyy riskejä. Päätösten viivästyminen on varsin tyypillinen riski hallinnossa. Tässä tapauksessa se on todella merkittävä riski, joka toteutuessaan tuottaa aikataulu- ja yhteensovittamisongelmia. Tarvittavan investointirahoituksen leikkaukset voivat aiheuttaa myös viivästymisiä ja/tai huonoja ratkaisuja. Palvelukeskuksen on myös onnistuttava rekrytoimaan osaavaa väkeä. Tämä edellyttää mahdollisuutta maksaa kilpailukykyisiä palkkoja. Keskuksen ohjaamisrakenne voi osoittautua käytännössä monimutkaiseksi. Toiminnan pitäminen kilpailukykyisenä ilman todellista kilpailua voi olla vaikeaa.

Yksikönpäällikkö

Ismo Tiainen